

A PRÓFÉCIA HELYE ISTEN MEGVÁLTÁSI TERVÉBEN

I. A prófécia alapvető helye az adventista hitben

Kezdetektől fogva központi szerepet tölt be a próféciaértelmezés a Hetednapi Adventisták gondolkodásában és tanításában. Ez természetes és logikus volt. Elsősorban prófétai mozgalomból származtak, és sok szempontból úgy tekintették, hogy az évszázadok premillennista Történelmi Iskolájának közvetlen leszármazottai. Ezért elhívásuknak érezték, hogy a próféciaértelmezésben és az ehhez kapcsolódó tanításokban a reformáció és a reformáció utáni elődök által kijelölt, megszentelt utat kövessék. Ez valójában egy nemes próbálkozás volt arra, hogy visszatérjenek az őskeresztény egyház próféciai útvonalára, és helyreállítsák a prófécia álláspontját.

De meggyőződésük volt, hogy a kereszténynek a próféciaira vonatkozó út úgy van megtervezve, hogy olyan legyen, mint a „világosság követése, mely minél tovább halad, annál világosabb lesz, a teljes délig” (Péld. 4:18.), ezért a szombattartó adventisták elhivatottnak érezték magukat arra, hogy túllépjenek a múlt korlátain, ellentmondásain és elfogult nézetein. Meg voltak győződve arról, hogy még nagyobb világosságnak kellett volna megvilágítani a bibliai próféciaikat azon túl, amit az Óvilági Advent Ébredés és a Miller-mozgalom vezetői felfogtak. Hitték ezért, hogy Isten elvárja tőlük a bibliai próféciaik komolyabb tanulmányozását az igazság még alaposabb megértése céljából. Erre lelkiismeretesen törekedtek is.

De a próféciaival nem úgy foglalkoztak, hogy az evangélium alapvető elveit és rendelkezéseit mellőzték és lekicsinyelték - a megváltás kizárólag kegyelemből, Krisztusba vetett hit által nyerhető el, beleértve az újjászületést, megigazulást, megszentelődést és az Úr eljövetelekor való végleges megdicsőülést. Igyekeztek teljes mértékben a Mester lépteit követni, de mindenkor az ő segítő kegyelme és ereje által. Meg voltak győződve azonban, hogy elengedhetetlen volt a próféciaik megértése és saját részük és helyzetük ismerete a leggyorsabban teljesedő próféciaik utolsó eseményeiben. Sőt mi több, azt találták, hogy a prófécia még mélyebb jelentést adott az evangéliumi hit számos alapvető tanításának, mint amire számítottak. Erről később még szólunk.

1.A HANGSÚLY KÉT FŐ TERÜLETE - Ezek a kezdeti Hetednapi Adventisták úgy vélték, hogy próféciai hangsúlyozásuknak a prófécia két központi területére kellene összpontosulni – (1) Jel. 14:6-12. hármas üzenete (az „örökkévaló evangélium”, mely magába foglalja „Isten parancsolatait” és a „Jézus hitét”), és (2) a szentély megtisztítása, beleértve Krisztusnak, mint a mi mennyei Főpapunk szolgálatának végső ítélet-szakaszát, melynek csúcspontja Krisztusnak, mint királyok Királyának dicsőséges második eljövetele.

Ráadásul úgy vélték, hogy néhány vezetőjük részvétele az első (az ítélet órája) és második (vagy a Babilon bukása) üzenet hirdetésében - a millerita hangsúlyozás középpontjában - abba az ésszerű helyzetbe hozta őket, hogy vezető helyet foglaljanak el Jelenések 14. elvlaszthatatlan harmadik üzenetének hirdetésében. Ezt ők most időszerűnek tartották, és valójában úgy tekintették, mint a korábbi mozgalom első és második üzeneteinek beteljesülését. Ebbe az intenzív tanulmányozásba beletartozott a szentély és megtisztításának mélyebb belevonása, túl azon a ponton, ahol a milleriták beszüntették kutatásukat.

A Hetednapi Adventisták hitének alapvető jellemzőit a III. rész előző fejezetében már felvázoltuk. Nyilvánvalóvá vált, hogy nézeteik fokozatosan fejlődtek, **(1154)** és kezdetben nem voltak teljesen érettek. Tudatosan eresztettek gyökeret a múlt századok háttérének fejlődő értelmezésébe, de folyamatosan igyekeztek fejleszteni és tökéletesíteni. De a Jelenések 14 hármas üzenete által mindannyian felismerték, hogy amint magasra emelik az utolsó napokban az Isten iránti hűség zászlóját, ez éppúgy minden tekintetben elkülöníti őket, mint ahogy évszázadokon keresztül a hitehagyott egyházaktól.

2. EGY MEGTISZTÍTOTT NÉP ÉS EGY MEGTISZTÍTOTT SZENTÉLY – Hasonlóképpen a szentély megtisztításának megértése kezdett elmélyülni és kiszélesedni. Az előkészületnek ebben a világosan körvonalazott szakaszában, a második advent előtti időben úgy érezték, hogy Krisztus különleges mennyei szolgálatát párhuzamba kell állítani a földi egyház különleges előkészületével. Ennek példaképét az ősi Engesztelési nap évfordulójában értették meg, amikor az izraelita szentélyt megtisztították, illetve megigazították (kiderült az igazság). Majd a főpap befejező szolgálatát, mely a bűnök feljegyzésének kitörlését jelképezte, a nép szívének vizsgálata kísérte, hogy biztosak legyenek abban, hogy összes bűnük el lett törölve. Egy megtisztult nép, egy megtisztult szentéllyel kívánt összhangban lenni.

Ugyanígy a nagy valóságban is, a szentély megtisztításában egyre inkább érezték és hangsúlyozták a párhuzamos előkészült szükségességét az egyház

részéről. Megértették, hogy az egyén szívének a bűntől való megtisztítása, és a hit által való teljes megigazulásra odaszánt élet – valamint a hitehagyó hatalom által évszázadokon keresztül megtaposott igazság helyreállítása – elválaszthatatlanul összefügg a mennyei szentély megtisztításával és annak tevékenységével. Most figyeljünk meg néhányat a bővülő Hetednap Adventista próféciaértelmezésben kifejlesztett szélesebb körű alkalmazások közül.

II. Helyre kell állítani a hitehagyás idején letaposott igazságot

Dániel ihletett látomásban látta, hogy a hitehagyás beásta magát az egyházba, és Krisztus fölé, a „seregek Fejedelme” fölé emelte fel magát. Ez a hitehagyott hatalom **(1155)** történelmi teljesezése során elvette az embertől Krisztus *mindenre elegendő, helyettesítő áldozatától* való kizárólagos függőségét, melyet egyszer „mindenkiért”, az egész emberiségért hozott. (Zsid. 9:25-28). És attól kezdve elvette az embertől Krisztusnak a mennyei szentélyben *szüntelen végzett közbenjárói papi* szolgálatába vetett bizalmát és annak megértését. Így módon, ez az akadályozó hatalom megfosztotta az embert Istennek a megváltásra vonatkozó legfelsőbb rendelkezésétől – 18 évszázaddal korábban Krisztusnak a *földön meghozott engesztelő áldozata*, melyet azóta az ő *Főpapi* közbenjárói szolgálata követ *a mennyben*. És ez a hatalom ezt hosszú ideig gyakorolta és virágzott a romlottságban és a megmentő igazság rendelkezéseinek elhomályosításában. (Dán. 8:11-12.)

„Meddig”, hallotta a próféta az aggodalmas kérdést, lesz megengedve ennek a törvénytelen hatalomnak, hogy lábbal tapossa a sarkalatos igazságokat és a megváltásra vonatkozó rendelkezéseket a szentéllyel és a sereggel kapcsolatosan (13. vers)? Amíg a 2300 év le nem telik, volt a határozott válasz, és akkor a szentély megtisztul - e hosszú és sorsdöntő időszak végén (14. vers). Akkor ezek a letaposott igazságok, amelyek ilyen létfontosságú kapcsolatban állnak az ítélet órájával és annak megváltozhatatlan mércéjével, az Isten törvényével, majd újra fel lesznek emelve az utolsó napok reformációja által és a helyreállítás zászlója alatt. Majd akkor, a prófécia ígérete szerint, a szentély megtisztításának idején igazolva lesznek, és visszaállítják az őket megillető helyre.

O. R. Crosier és James White így gondolkodott és egyértelműen ezt hirdette 1846-és 1851 között, mint már ezt előbb láttuk.¹ Ezt az elvet előzőleg néhányan már a Miller- mozgalomban világosan megértették és hirdették.²

(1156) A szombattartó adventisták kezdték megérteni, hogy ez az alapvető próféciai ábrázolás, mely nemcsak Dániel próféta által lett adva, hanem melyet János, a látnok is támogatott és megerősített, magában foglalta azt a létfontosságú tény is, hogy amikor a mennyben Isten ítéletének órája elérkezik, a földön az emberek között egy világosan kivehető, elkülönült mozgalom alakul ki, mely felújítja és helyreállítja ezeket a letaposott igazságokat. És az eredmény egy olyan nép lesz, mely „megtartja Isten parancsolatait” és „Jézus hitével” rendelkezik (Jel. 14:6-12). Akkor, ebben a meghatározott összefüggésben újra felemelik azokat az igazságokat, melyeket a tévedés, a hagyomány és a durva eltérések már régóta lábbal tapostak. Vissza fogják állítani Krisztus páratlan szolgálatának alaposabb megértését, először a mindenre elégséges Áldozatként, majd, mint a mindenek felett uralkodó Főpapként a mennyei szentélyben (Zsid. 8 és 9 fejezetei), „az ő „szövetségének ládáját” és a kegyelem trónja árnyékában az Isten örök törvényének tábláit (Jel. 11:19).

Elismert kezdeti vezetőjük, James White emlékeztette őket arra, hogy Dániel háromszor írja le a nagy hitehagyást, mely az őskeresztény egyházi időszak után következett be.³ Ezek előfordulnak: (1) a 7. fejezetben, ahol azt, egy merész, üldöző kis szarv hatalomnak ábrázolja, mely egy meghatározott 1260 éves időszakban uralkodik, és úgy véli, hogy megváltoztatja a meghatározott időket és Isten törvényét (Dán. 7:25); (2) a 8. fejezetben, ahol Krisztus páratlan közbenjárói munkáját jelentéktelennek, hibás emberi helyettesítésnek mutatja be, és a szentély megváltó rendelkezésének igazságát földre tapossa (Dán. 8:12), és folyamatosan cselekszik és jó szerencsés lesz a hosszú, kimerítő századok alatt, melyeket megjövendöltek; és (3) a 11. fejezetben, ahol „tetszése szerint cselekvőnek,” felfuvalkodottnak ábrázolja, aki vakmerően felmagasztalja magát Isten felett (Dán. 11:36). De ezekben az utolsó időkben mindezeket a homályos és eltiport igazságokat helyre kell állítani, hogy még egyszer jogos és kiemelkedő helyükre legyenek helyezve. Szilárdan hitték, hogy szemük láttára kezdődött el, **(1157)** amikor az adventi üzenet utolsó részét hirdetik az embereknek, és hogy az üzenet egyre hatékonyabbá válik, míg csak el nem végzi kijelölt munkáját.

III. A Jézus hite megtartásának jelentősége

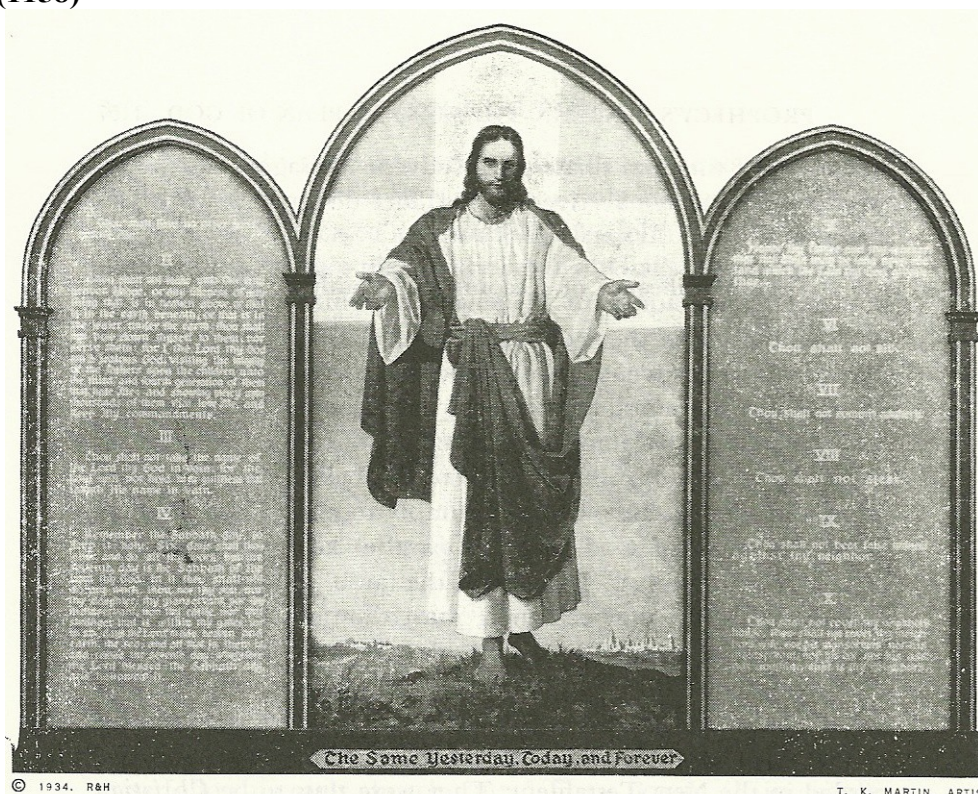
Az adventisták hitték, hogy a Jelenések 14:12-ben Isten parancsolatainak szándéka kristálytisza és félreérthetetlen. Az erkölcsi törvény volt ez, az örökkévaló Tízparancsolat, „Isten ujjával elpusztíthatatlan kőtáblákra írva (II.

Móz. 31:18., V. Móz. 9:10), amint azt a legtöbb nagy protestáns testület hitvallásában elismeri. De Isten ezen parancsolatainak megtartása elválaszthatatlan a vele párhuzamos „Jézus hitének” megtartásával. Pál az apostoli időkben „megtartotta a hitet” (II. Tim. 4:7). Úgy gondolták, - hogy most nekik is meg kell tartani a hitet - „Jézusnak mindent magába foglaló hitét” - a „maradék” egyház napjaiban.

Ez magába foglalja Krisztusnak, a saját maga által kijelentett tanításainak szoros követését, mindannak, amelyet az Újszövetségben rögzített parancsolat és példa által adott. A törvénytelenység ezen utolsó napjaiban *keresztény* parancsolattartóknak kellett lenniük, a Krisztus tanítását és a keresztény hit alapelveinek gyakorlását követve. Meg kellett tartaniuk Jézus hitét a Szentírás teljességére, az Istenség egységére és erejére, és Krisztus saját, kijelentett előző létezésére vonatkozóan. Meg kellett tartaniuk Jézus hitét a Szentlélek jótékony munkájáról, aki - lassan rájöttek - az Istenség harmadik személye, és Krisztus földi képviselője, és Krisztus mennyei tartózkodása alatt hatásosan munkálkodik.

Ugyanez volt igaz Krisztusra, a minden dolgok teremtetőjére vonatkozóan (Ján. 1:1-3); a bűnről és a megváltásról, a megtérésről és újjászületésről szóló tanításaira; a Saját helyettesítő, engesztelő halálára és az emberért végzett mennyei főpapi közbenjárására vonatkozó kijelentéseire; a Biblia tanítására az ítéletről, az első és a második eljövételéről, az ember természetéről és sorsáról, az igazak és gonoszok feltámadásáról, a halhatatlanság adományáról a második eljövételkor, és a gonoszok végső büntetéséről.

(1158)

ISTEN PARANCSOLATAI ÉS A JÉZUS HITE

Ezek az alapvető rendelkezések a szombattartó adventisták kétszeres pillérét képezték. Tökéletes egyensúlyban és a mennyi tervezettel kapcsolatban tartották őket. Természetes bástya voltak a törvényesség vagy az elvek ellentmondása ellen.

Ez a felsorolás természetesen kiterjeszthető. Például, Krisztus tanításáról és példájáról, valamint a Tízparancsolatról, amire a szombattartó adventisták a hetedik napi szombatünneplésüket alapozták. Hasonlóképpen arra törekedtek, hogy kövessék az Ő példáját a keresztségben, az úrvacsorában és annak előkészítő szolgálatában, valamint a többi evangéliumi előírásban és gyakorlatban.

És a „Jézus hitének” meghatározó részeként elfogadták az Ő általa adott, az utolsó napokra vonatkozó nagy próféciát, az idők elkerülhetetlen jeleivel együtt. (Máté 24, Luk. 21, és Márk 13. fejezet)⁴ És a nagy vázlatprófeciák, amelyek Isten örök uralkodásának létrejöttével fejeződnek be, szintén szerepelnek a Jézus hitében. Mialatt a földön járt nemcsak a saját maga által adott világos vázlatpróféciát jelentette ki, ami elvezet második eljöveteléig, **(1159)** hanem később ő adta az egész Jelenések ihletett próféciai vázlatát, és kifejezetten megmondta, ez „Jézus Krisztus Kijelentése”, melyet „Ő küldött...

szolgájának” János apostolnak (Jel. 1:1), a korszakoknak ugyanazt a nagy küzdelmét ábrázolva, és az igazság uralkodásának ugyanazzal a közelgő végződésével.

Ekképpen megtartva a Jézus hitét, mely az apostoli időkben a szenteknek adatott (Júdás 3), idővel megértették, hogy a szombattartók hitének és tanításainak, tehát mindennek Krisztus központúnak kell lenni, Jézust kell hitük szerzőjének, alapítójának és befejezőjének tekinteniük (Zsid. 12:2, Ef. 3:17). És a Jézus hitét az Ő hatalmas erejébe vetett hit által kell megtartaniuk, az Ő áldozatába és az Ő győzelmébe vetett hit által, mellyel azután győzelmes életet élnek érte és Őbenne. Ez a hit általi élet a valóságban. (I. Kor. 15:57, Gal. 2:20). Ez az a forrás és tekintély - melynél nagyobb nem is lehet - melyre hitükben és tetteikben támaszkodniuk kellett. Mindezt az Igére alapozták.

IV. A szentély megtisztításának célja kezd jobban világossá válni

Amint már hangsúlyozták, a szombattartó adventisták teljesen meg voltak győződve arról, hogy a szentély megjövendőlt megtisztítása a Dániel 8:14. hosszú, 2300 éves szakasza a végéhez közeledik. Felfigyeltek arra, hogy az ősi engesztelési napon Isten népének nemcsak meg kellett a szívét vizsgálnia, és mindent elrendeznie Ő előtte a jelképes szentély megtisztítása során, (az elmúlt év bűneinek jelképes elrendezése), hanem annak befejezésekor az egész gyülekezet megigazultan állt Isten előtt - kivéve a megátalkodottakat, akik végül is „kivágtak.”

Éppen ezért, a szombattartók megértették, hogy a valódi szentély végleges megtisztítása Isten népe között nemcsak egy szív megtisztításának a velejárója, az összes ember ítéletének és a szentek megváltásának befejezése, hanem végül *egy teljesen tiszta világegyetemben* fejeződik be, **(1160)** az összes bűn és romlottság, és azok következményeinek végleges és örökérvényű eltörlésével. (Jel. 20:9-11).

Meggyőződésükké vált, hogy a mennyei szentély megjövendőlt megtisztítása során figyelmeztették a földön élő keresztényt szívének megtisztítására és teljes lényének, lelkének és testének odaszentelésére, és hogy a bűn végleges elrendezése következik, mely magába foglalja az összes megátalkodott bűnös testestől, lelkestől, gyökerestől-ágastól való elpusztítását (Mal. 4:1-3) – beleértve Sátánt a gonoszság szerzőjét és bűnre csábítóját, összes elbukott angyalával együtt. Ez lesz az örök halál, amit a „bűn zsoldjának” neveznek, ellentétben „Isten ajándékával” az örök élettel, amit Jézus Krisztus által a megváltottaknak ajándékozt⁵, amelyet most hit

által, végül pedig a második eljövételkor, a szó szoros értelmében és mindörökre elnyerünk (Róma 6:23; I. Ján. 5:11-12; I. Kor. 16-25, 51-57; I. Thess. 4:13-17).

A Hetednapi Adventisták elvetették az ember természetére vonatkozó uralkodó felfogást – az emberi lény halandó testből és egy veleszületett és teljesen halhatatlan lélekből álló kettősségét, melynek következtében „a bűnösök a halhatatlan ördög által szüntelen kínoztatnak egy végnéküli pokolban”. Ez a hit, melyet az adventisták elvetettek, azoknak a tanításoknak a része volt, melyeket régen, a nem-bibliai eredetű forrásokból hoztak be a kereszténységbe, és amiket gondosan terjesztettek egy hitehagyó, pogánnyá váló egyház által, így alapozva meg a szentek imádását, a tisztítótűzet, a büntetés elengedését, és ezzel lefektették a modern idők spiritizmusának alapját.

Tehát az adventisták hitték, hogy a halál és a pokol tüzes tóba vetése után (Jel. 20:10), a végső tűzvészből „új ég és új föld születik, ahol igazak fognak élni” örökké. (II. Pét. 3:12; Jel. 21:1-8, 22-27, 22:1-12). Ott a gonosz nem üti fel többé a fejét, nem lesz kétszer veszedelem (Náh. 1:9). Ebben a megtisztított világegyetemben a bűn szívet tépő tragédiájának vége lesz, az örökre véget ér. Az adventisták hitték, hogy „a szentély megjövendölt megtisztításának” végső eredményében mindez benne foglaltatik – a **(1161)** Krisztus engesztelő és közbenjárói munkájára, az ember természetére és sorsára, a bűn és halál végére, valamint a nagy helyreállításra vonatkozó, egymáshoz kapcsolódó bibliai álláspontokban.

A szenthely megtisztítása tehát a Hetednapi Adventisták számára sok mindent magában foglalt, széleskörű kihatással, mélyen a Szentírás próféciaiba gyökerezve. Az adventisták következetesen reformátoroknak tekintették magukat azzal az Isten által rendelt megbízatással, hogy előbbre vigyék a reformáció dicsőséges idején újra meggyújtott igazság fáklyáját, és munkálkodjanak az ősi egyház apostoli hitének visszaállításáért és a reformáció befejezéséért, az utolsó időknek zászlaja alatt, melyen az „Isten parancsolatai és a Jézus hite” van.

V. Egy nagy megbízatás tudatában

Összefoglalva: Tehát az a komoly tanulmányozás arra a hitre vezette a szombattartó adventistákat, hogy Dán. 8:11-14 prófécijának záró jelenetei, most, a teljesedés folyamatában arra hívják fel őket, hogy a földön egy határozott evangéliumi mozgalmat indítsanak el. Hitték, hogy a 2300 év vége körüli időktől kezdve ez a mozgalom újra magasra emeli majd a

megváltás létfontosságú igazságait, melyeket a pápai romlottság és hitehagyás oly sokáig lábbal taposott. Tudták, hogy Krisztusnak a 18 évszázaddal ezelőtt a földön meghozott mindenre elégséges, helyettesítő, engesztelő áldozata, és ezt követően az Ő mindenkre érvényes, a mennyei szentélyben az emberért végzett közbenjárói szolgálata homályos lett eltorzult. És az évszázadok folyamán bizonyos jellegzetes dolgokat az egyház tudatából majdnem teljesen kitöröltek.

Rámutattak arra, hogy Dániel próféta látomásban előre látta és megjövendölte a nagy pápai hitehagyás felemelkedését, ami az apostoli idők után jelenik meg és a Római Birodalom összeomlását követően lábbal tapossa majd az igazságot és üldöző hatalommá válik, és azt gondolja, hogy megváltoztatja az időket és Isten törvényét. (Dán. 7:25) Látták, hogy az 1260 évig tartó hosszú lelki uralma egy kisebb időszakot jelent az 2300 év nagyobb szakaszán belül. Azt is látták, hogy ez a hitehagyás a romlottság gyakorlásában tragikus mértékben sikeres volt, **(1162)** és valóban „földre vetette az igazságot”, és „cselekedett és jó szerencséje volt” századokon át. (Dán. 8:12.)

És emlékeztek arra az aggódó kérdésre, melyet Dániel próféta hallott, „Meddig tart a látomás?” – vagyis mennyi ideig fogják folyamatosan lábbal taposni az igazságot cselekedetek által, és virágzik a bűnnek ez a bitorló módszere? És erre a kérdésre világos felelet kapott: „Kétezer és háromszáz estvéig és reggelig, azután kiderül a szenthely igazsága.” (Dán. 8:14.) Az adventisták teljesen meg voltak győződve, hogy ez az időszak 1844-ig tartott, amikor a 2300 év a végéhez ért, és fenn a mennyben valóban megkezdődött az ítélet órája. Ugyanakkor a földön is létrejött azzal párhuzamosan egy mozgalom az „örökkévaló evangéliumi” igazság helyreállítására, ismételten hangsúlyozva „Isten letaposott parancsolatait” és az azzal elválaszthatatlanul összefüggő „Jézus hitét”, és az Ő mennyei szentélyben végzett főpapi szolgálatát.

Lassan rájöttek, és megértették, hogy egy világméretű evangéliumi mozgalomra, egy háromszoros reformáló üzenet hirdetésére hívtak el, mely pontosan a kijelölt időben vette kezdetét, a prófécia fő órájának megfelelően, és egyidejűleg jelent meg a kereszténység különböző országaiban, mely csúcspontját Észak-Amerikában érte el. A „Féljétek az Istent, és neki adjatok dicsőséget!” üzenet hirdetése különböző hangerővel zengett végig a föld országain. És megértették, hogy ezt követte, vagy inkább ehhez csatlakozott egy, az emberiségnek szóló, Babilon bukásával és az igazság elvetésével kapcsolatos második üzenet.

Tudatukban megvilágosodott mindennek a jelentősége. Amint elkerülhetetlen csalódásával az 1844-es év eltelt, mivel a táblázaton feltüntetett eseményeket helytelenül értelmezték, háromoldalú tevékenység indult meg az emberek között. Az egyik csoport a szombatot kezdte felemelni; egy másik hangot adott Krisztusnak a mennyei szentek szentjében végzett jelenlegi főpapi szolgálatáról, és e munka utolsó szakaszáról, Isten ünnepélyes ítéletidejével, röviddel Krisztus második eljövetele előtt. A harmadik csoport pedig felismerte, hogy megjelent a Prófétaság Lelkének megígért irányító ajándéka.

(1163) Amikor ezek a csoportok egy hármas üzenetben és mozgalomban egyesítették külön hangsúlyozott tevékenységüket, csak akkor látták meg, hogy a nagy vázlatprófécia folyamatosan kibontakoznak, következő és végső szakaszukba lépnek. Kezdetben érezni kezdték, bár eleinte csak homályosan, a még megteendő munka hatalmas méretét, és az ítélet órájának korszakalkotó jelentőségét, amely a világtörténelem csúcspontját jelenti, és felszólítja az embereket, hogy készüljenek Krisztus közelgő második eljövetelére. Kitartottak az mellett, hogy a 2300 éves prófécia magába foglalta ezt az egész időt és hangsúlyt. Meg voltak arról győződve, hogy az úttörő hírnökök a meghatározott időben jelentek meg és kezdték meg meghatározott munkájukat.

Ennek az elgondolásnak felvillanyozó hatása volt a gondolkodásukra. A csalódás sötétségéből nagy világosság és remény jelent meg - a rájuk váró óriási feladat tudatával együtt. Ez a nagyszabású feladat teljesen meghaladta szerény erőforrásait. De szilárdan hitték, hogy az nem más, mint a fénysugarak gondviselészerű összefonódása, amellyel most már a teljes adventi üzenet világossá vált.

Érezték, hogy nekik most megbízatásuk van, éppen úgy, mint ahogyan az évszázadok mindegyike megkapta a maga küldetését. A XIX. század hajnalának nagy lelki és hittérítő ébredései mind előkészítő tényezők voltak. A tanulmányozás nagymértékű felelevenítése és az utolsó napok prófeciáinak hangsúlyozása, amelyek egyidejűleg jelentek meg az egész kereszténységben, mindegyik segített az utána következő utolsó nagy ébredés és reformációs alapjait lefektetni, és elkezdni hirdetni a világnak. A rájuk háruló feladat tudatában mindkettő kijózanító és tettekre szólító volt. Feladat várt rájuk, melynek neki kellett fogniuk; és végezniük kellett. Nem ülhetek tétlenül miközben várják Uruk visszatérését, hanem enyhíteniük kellett az emberek szenvedését és szomorúságát. Reményt, bátorítást és vigaszt kellett hozniuk a kétségbeesetteknek, és minden embernek jót

tenniük - nem azért, hogy szociálpolitikai csatornákon keresztül próbálják meg Isten országát létrehozni, hanem a gyakorlati kereszténység részekén az idő befejező óráiban, amíg Krisztus beavatkozására várnak közvetlen az Ő eljövetelekor. Emberbaráti tevékenységüknek karöltve kellett haladni örömhírterjesztésükkel.

(1164) Szilárd meggyőződésük volt, hogy amilyen bizonyosan elérkezett Isten ítéletének órája fenn a mennyben, ugyanúgy történelmileg itt a földön egy nép jelent meg a szentély üzenetével, akik megtartják Isten parancsolatait és a Jézus hitét.

Azonfelül, a földi bíróságon, amikor a bíró helyet foglal bírói székében, a bíróság egyik tisztviselője bejelenti, hogy a tisztelt bíróság megkezdte ülését. Szokás szerint „Figyelem! Figyelem!” figyelmeztet minden személyt, akinek valamilyen ügye van a tisztelt bíróság előtt, hogy jöjjenek közelebb és figyeljenek. Hitték, hogy ugyanígy történik a mennyei bírósági tárgyalás, amelyet most érthetően kell az emberiséggel tudatni. És határozottan érezték, hogy ez az elsődleges küldetésük a földön – figyelmeztetni a világot Isten ítéletének órájára, ahol minden földi ember ügye az Örökkévaló előtt dől el. Ilyen volt az ő meggyőződésük. Ilyen indító oka volt annak a feladatnak, melyet maguk előtt láttak.

Azzal a gondolattal zárjuk ezt a szakaszt, hogy az adventisták meggyőződése szerint a prófécia mélyebb értelmet ad és nagyobb jelentőséget kölcsönöz az összes alapvető keresztény tanításnak.

VI. A prófécia mélyebb értelmet és nagyobb jelentőséget ad a tanításoknak

A régi idők régimódi sztereoszkópja lenyűgöző eszköz volt a fiatal szemeknek. Lehetővé tette a néző számára, hogy ne csak egy síkban, hanem három dimenzióban szemlélje a tárgyakat. Valóságos érzést adott a mélységnek, a távolságnak és a távlatoknak. Az előtérben szereplő tárgyakat és tulajdonságokat élesen és lenyűgözően emelte ki, míg a háttérben lévők a távoli alárendelt helyükre kerültek. És ez a harmadik dimenzió tényezőjével valósult meg.

A bibliai prófeciákat hasonlóképpen összehasonlíthatjuk az isteni sztereoszkóppal, melyen át az alázatos kutató új és ragyogó távlatban szemlélhette a nagy bibliai igazságokat. Új jelentőséggel ruházták fel az alapvető tanításokat, valamint a megváltásról való gondoskodást, amint az ihletett előrejelzés és annak történelmi beteljesedése új és élénk

összefüggésbe hozták azokat. A bibliai prófécia által nyújtott szemlélet volt **(1165)** az a szembetűnő különbség, mely a szombattartó adventisták tanításának hangsúlyát megkülönböztette számos más vallásos csoporttól, akik pedig egyeztek velük a legfőbb bibliai igazságokban, de jórészt elveszítették a prófécia iránti érdeklődésüket. Bármely más vallásos testületnél inkább elmondhatjuk a Hetednap Adventistákról, hogy hitük legfőbb alapja a bibliai prófécia.⁶

A szombattartó adventistáknak ez a próféciai szempontja és távlata az, ami mély jelentőséget ad az Ige összes nagyszerű tanításának. Számukra a prófécia az, ami a korszakok nagy panorámájáról fellebbenti a függönyt, és ugyanúgy megmutatja az emberi tettek színpadának távoli sarkait és homályos hátterét, mint Isten mindentudásának és jóakarató kinyilatkoztatásának ragyogó csúcspontját, amit isteni sugari előre felvázoltak. Soroljunk fel konkrét példákat.

1. MEGVILÁGOSÍTTA A KRISZTUS ÁLTALI ÜDVÖSSÉG TANÍTÁSÁT – Látták, hogy a kereszténység központi szíve - kizárólag Jézus Krisztus által való megváltás és igazság - új értelmezéssel és vonzerővel válik ragyogóvá, amikor Krisztus páratlan gondoskodásának minden szakaszát profetikus szempontból értik meg. Ez magába foglalja első eljövételének, földi tartózkodásának idejét és körülményeit, fejlődését és beteljesedését, helyettesítő engesztelő halálának csúcspontját, valóságos feltámadását és diadalmas mennybemenetelét. Hasonlóképpen az ezt követő szolgálatát, melyet mint mennyei Főpap végez az emberért, áthidalva az első és második eljövetele közötti nagy távolságot. És a valóságos nagy engesztelési napon papi szolgálatának befejező szakaszához érkezése feltartóztathatatlanul a záró eseményekhez vezet, Krisztus hatalommal és dicsőséggel való személyes visszajöveteléhez, hogy magához vegye megváltottait, véget vessen a bűn tragikus uralmának, és elpusztítsa gonosz szerzőjét.

Mindez a bibliai prófécia szerves része. Nekünk, adventistáknak így a prófécia komoly biztosíték, **(1166)** az a kulcs, mely megnyitja mind az idő, mint az örökkévalóság titkait. Isten választott eszköze ez, mellyel feltárja korszakokon átívelő megváltási tervét, és annak nagyszerű befejezését. Azok számára, akik szeretik átgondolni a dolgokat, a prófécia nyújtja az egyetlen kielégítő bölcsességet. Ez mutatja Isten kivezető útját a bűnözés tragikus mocsarából, a szennyből, háborúból, gyűlöletből, cselszövésből és romlásból, amit az emberi faj elpusztítására szántak. Ez a remény egyetlen sugara.

2. JELENTŐSÉGET TULAJDONÍT KRISZTUS ÉLETÉNEK – Krisztus bűn nélküli élete és engesztelő halála mérhetetlenül jelentőségteljesebb, amikor a prófécia beteljesedésének fényében látjuk azt, mondták az adventisták. És ez nemcsak az ószövetségi jövendöléseket foglalja magába életének nagy eseményeiről, megvalósítva a Messiás, az Üdvözítő, a türelmes Szolga prófétikus ábrázolásait, és a 70 hét próféciáját, melyek rámutatnak halálának idejére, hanem a szentélyszolgálat prófétikus rendszerét is - vagyis hogy Krisztus a mi nagy húsvéti áldozatunk, (I. Kor. 15:20) aki pontosan a húsvéti bárány megölésének napján halt meg bűneinkért, és feltámadt a zsenge kéve meglóbálásának meghatározott napján, mint „azoknak zsengeje, akik elaludtak”. És ezen túl mennybemenetele, és azután, hogy az Atya elfogadta mindenre elégséges áldozatát, belépett mennyei főpapi szolgálatába, melyet a Szentlélek kitöltése jelzett, amikor pünkösd napja „eljött” (Apcs. 2:1), pontosan az ötvenedik napon. Így megértve ezeket, ez Krisztus életét olyan jelentőséggel és nagysággal ruházta fel, amelyet másként nem láttak meg.

3. JOBBAN MEGVILÁGÍTJA AZ ÍTÉLET NAGY ÓRÁJÁT – A hetednapi adventisták számára a szentély szolgálatának ugyanezen prófétikus jelképei megvilágították az ítéletet is - mivel a szentély megtisztítását úgy tekintették, mint ami magába foglalja Krisztus mennyei szentélyszolgálatának csúcspontját, amit a hosszú prófétikus kor, melyet a 2300 éves nagy prófétikus időszak vetített előre, amely egyszerre kezdődött a zsidóknak adott 70 héttel, és amely történelmileg a Kálvária nagy áldozatában jutott el tetőpontjára. A legtöbb keresztény hiszi és tanítja az egész emberiségre kiterjedő ítéletóra közeledését. A XVI. században Luther és Melancton úgy tekintettek előre **(1167)** erre a nagy napra, mint ami három vagy négy évszázad múlva következik be. És a XIX. sz. elején vallási vezetők ezrei hitték, hogy közeledik. Mégis, az egyházak és az emberiség is, akkor csak egy homályos fogalomnak fogták fel.

Így az ítélet mélyebb értelmet nyert Isten korszakokat átfogó megváltási tervének fényében, melyek először az ószövetségi előrejelző jelképekben feltáruultak, majd pedig az Újszövetség hatalmas megváltási valóságain keresztül, Krisztus áldozata és papi szolgálata kapcsán. Ezért a prófécia fényében az egész megváltási tervnek nagyobb jelentőséget tulajdonítottak, és új szépségben és mélyebb értelemmel tárult fel előttük.

4. A SZOMBATOT ÉLETELVVÉ TESZI – Mint említettük, a hetednapi baptisták két évszázadon keresztül, vagy még régebben szombatot ünnepeltek, és ők hívták fel erre azok figyelmét, akik közül a Hetednapi Adventisták lettek.

Felismerték a Dániel 7. fejezetben megjövendölt hitehagyó hatalom kis szarva által véghezvitt változtatást, és hirdették azt. Azonban több prófétikus szempontból hiányos volt a hangsúlyozás, főleg az Isten megváltoztathatatlan törvényére vonatkozóan. Ugyanakkor a szombattartó adventisták a bibliai próféciaák tágabb ábrázolásában megértették, hogy az Istenhez való hűség zászlajához való újracsatlakozás az utolsó napokban a prófécia teljeseződésének csúcspontja.

Sőt, annak helyét nemcsak „Isten parancsolatainak” középpontjában határozták meg, hanem ugyanolyan bizonyossággal a „Jézus hitének” életadó részévé tették. A „hit általi megigazulás”⁷ feltételének szerves részévé vált, melyben Krisztus mindenre elégséges áldozata részesíti a keresztényeket. Így a megnövekedett próféciai hangsúly a szombat adventista bemutatását sokkal nagyobb hatalommal és vonzerővel ruházta fel, mint a magyarázat korábbi formája. Az előző felfogás inkább értelmi beleegyezést kívánó tanítás volt, míg az utóbbi az élet meghatározó elvévé vált.

(1168) 5. A TEREMTÉS-KÉRDÉS KÖZPONTJÁT KÉPEZI – A fundamentalisták általában szó szerint fogadták el azt a kijelentést, hogy „kezdetben teremté Isten az eget és a földet” (I.Móz. 1:1.), amint azt sok más protestáns is hiszi. Sokan, még azok is, akik támogatják az evolúciós feltételezést, megpróbálják valamilyen módon összeegyeztetni elméletüket Isten teremtői voltának igényével. Az adventisták számára viszont a teremtés kérdése magába foglalja a bibliai feljegyzés hűségébe és szó szerinti értelmezésébe vetett hitet, és annak határozott és széleskörű tudományos támogatása azonban csak a bizonyítékok súlyát képezi.

Itt is a próféciai szempont adott jelentőséget hangsúlyozásuknak. Azt mondták az adventisták, hogy Istennek, mint Teremtőnek tevélegesen imádása ezekben a napokban is igehirdetői megbízatásuk létfontosságú tényezője. Meggyőződésük volt, hogy a Jel. 14:6-7-ben írottak prófétikus megbízatásuk lényege – felhívni az „embereket annak imádására, Aki a mennyet és földet teremtette.” Számukra ez az üzenet prófétikus szempontból jelentőséggel bírt Istennek, mint Teremtőnek igazságához, és kiemelte az ellentétet a szombat, mint az Ő teremtői hatalmának emlékeztetőre adott isteni rendelkezés (II. Mózes. 20:8-11), és bármely másik, emberek által megállapított helyettesítő nap között.

Azonkívül megértették azoknak az igazi üzenetét, akik lekicsinylik az Isten közvetlen teremtői voltába, valamint Krisztus második eljövételébe vetett hitet, a korabeli próféciaák beteljesedése iránti hitetlenséget, mert sokan

közülük megkérdőjelezik „az Ő eljövételének ígérését”, a változatlanság alapján kételkednek - mely szerint „minden azon képen maradt a teremtés kezdetétől fogva”, mert nem hisznek a Szentírás kijelentésében, hogy az özönvíz előtti világ elpusztult. (II. Pét. 3:3-7.)

De ez még nem minden. Az adventisták ragaszkodtak ahhoz, hogy ma a világon letagadhatatlan földtani bizonyítékok léteznek a Szentírásban feljegyzett ősi vízözönről, és azt is állították, hogy az egész emberiség elé kell tárni azt a világos próféciai következtetést, hogy a jelen föld Isten közelgő napjának tüzére van fenntartva, amikor ezt a bűn-sebezte földet tűzzel meg fogják égetni. Akkor minden bűn és bűnös el lesz pusztítva. És ezek után a tisztító lángok után **(1169)**, ugyanez a prófécia jelenti ki, hogy egy örökkévaló új föld jelenik meg, mely ugyanannak a teremtoi hatalomnak a munkája. Állításuk szerint a próféciaiban ez volt a reménység üzenete a világ számára ebben a kérdésben.

6. A PRÓFÉCIA VÉDELME NYÚJT A SPIRITIZMUS SZEMBEN – A szombattartó adventisták a feltételes halhatatlanságot és a halottak öntudatlan állapotát hitték, megértették, hogy a halhatatlanság Krisztus által adományozott ajándék, amit az alvó szentek a feltámadásra és az élő igazak az átváltoztatásukra meghatározott napon nyernek el; ez a közelgő második eljövételkor történik majd meg. Ezt a felfogást, melyet bizonyos kisebb keresztény csoportokkal és különböző vallási testületekben lévő sok egyénnel megosztottak, általában furcsaságnak, ha nem kifejezett eretnekségnek tekintették. Az adventisták azonban a veleszületett halhatatlanság igényét a próféciaiban előre jelzett, az ősi hittől való elszakadásnak tekintették (II. Thess. 2:3-4), amely nagyon komolyan érintette az egész keresztény tanítást, beleértve a szombatot, a szentélyt, az engesztelést, a Krisztus papságát, az ember természetét és a gonoszok megbüntetését, valamint a keresztséget és sok hasonló hittételt.

Tehát, amikor az adventisták hirdették nézeteiket az ember valódi természetéről, vagyis, hogy életet csakis Krisztusban nyerhet az ember, azt nemcsak a hittételi, hanem próféciai szempontból is tették. Ez ismét a „harmadik dimenzió”. Az ember valódi természetével kapcsolatos nagy elferdítésről - amit a katolikusok hoztak be a kereszténységbe a pogányságból származó más hiedelmekkel együtt - állították, hogy ezek szolgáltatják az alapot a szentek imádatához, a tisztítótűzhöz, a pokol tornácahoz, amelyek közül néhányat különböző mértékben a protestánsok is megtartottak. De az adventisták azt állították, hogy az apostoli igazság visszaszerzése és helyreállítása kijavítja ezeket az elferdítéseket és védelmet

nyújt a „holt lelkek” modern ámításaival szemben, mely becsapja a világot az utolsó nagy válsággal kapcsolatban, melyet Pál és János előre látott.

7. A PRÓFÉCIA FELSZÓLÍT A HITEHAGYÁSTÓL VALÓ ELKÜLÖNÉSRE – A Hetednapi Adventisták azt állították,

(1070)

© 1944. BY R&H

FRANKLIN BOOTH, ARTIST

AZ UTOLSÓ NAPOKRÓL EGY MEGHATÁROZÓ FELJEGYZÉS

Szentes és bűnösök várják az Úr mennyből való lereszkedését. Az igaz halottak előjönnek sírjaikból és a városok romba dőlnek e korszak csapásainak végén.

(1171) hogy a keresztényeknek komolyan kell ápolniuk és tanulmányozniuk a bibliai próféciaikat, azt Isten szándéka szerint kell használniuk, ami elősegíti a megértésüket és mindig tanácsaik világosságában kell járnuk. Úgy érezték, hogy ez egy olyan jelzőfény volt, ami korszakokon keresztül férfiakat és nőket hívott életre a hitehagyásból. Így a prófécia tartotta meg az őskeresztény vértanúkat, mivel felismerték Isten irányító kezét a nemzetek felett annak ellenére, hogy Róma kegyetlen szerepet töltött be az emberek ügyében. Ez a prófécia adott erőt a waldenseknek, hogy ellenálljanak Rómának, és amikor meggyújtották Wycliff lángoló fáklyáját Britániában, és a huszitákét Csehországban. A prófécia volt az, amit Luther segítségül hívott, amikor Rómával dacolt, mikor bejelentette a Szentírás Krisztusával kiengesztelhetetlenül szemben álló és ellentétes Antikrisztus azonosságát. Az adventisták hitték, hogy a prófécia felvilágosítja Isten gyermekeinek sokaságát, akik még mindig bele vannak bonyolódva a modern hitehagyás szövevényébe.

Hitték, hogy a prófécia legszembetűnőbb vezetése még a világ utolsó válsága előtt is tapasztalható lesz. Azt tartották, hogy a prófécia az, ami megmutatja, honnan jött az emberiség, és éppen hol is áll most az idő kérlelhetetlen haladásának folyamában, és merre halad Isten vezetése alatt. Világító fáklya az, mely az örökkévaló evangélium hűségese hírnökeinek kezében megvilágítja a végső lépéseket az Isten országa felé való haladásban.

VII. Megbízható alapot biztosít az értelmes hit számára

Az adventista tanítás szerint az összes prófécia középpontja a dicsőséges második advent. Ez vezeti be a korszakok isteni drámájának utolsó jelenetét, amikor a próféták által előre megjövendölt hatalmas események az idő haladásával beteljesednek, és az összes prófécia ebben a csúcspontban valósul meg. Éppen ezért érezték azt, hogy az adventisták számára a második advent végtelenül többet, célt és mozgató erőt jelent, mint azoknak, akik csak a bizonytalan megnyugtató és ígéret tanítására tekintenek.

Hitték, hogy a prófécia értelmezésére való becsületes emberi törekvéseket csak a próféciai igazságok és elvek alapos megértésének irányító kutatása teszi eredményessé. És felismerték, **(1172)** hogy az évszázadok folyamán a prófécia beteljesedése mindig fokozatos volt. Lassan bontakozott ki az ember értelme előtt olyan mértékben, ahogyan a történelem teljesedett minden egymást követő korszakban, vagy a prófécia legfontosabb eseményeiben. Az így megalapozott tulajdonságok a

fokozatosan bővülő próféciai elv bemutatásává és a megvalósult történelem beteljesedésévé váltak. Ha már egyszer felismerték, egyetlen igaz elvet sem veszítettek el véglegesen. Ezen a szilárd alapon állva, az emberek képesek felismerni azokat a fennmaradó részeket, amelyek gyors ütemben alakulnak a szemük előtt. És ez mind összhangban van a Krisztus által kijelentett prófécia alapelveivel – „Most mondtam meg néktek, mielőtt meglenne, hogy amikor majd meglesz, higgyetek.”

Éppen ezért állították, hogy ez volt a századok tényleges története. Amilyen gyorsan, és ahogy teljesedtek a soron következő részletek a prófécia fő vonalában, az emberek teljes bizonyossággal képesek voltak felismerni a beteljesedéseket, amikor azok megtörténtek, miközben további időszakokra és eljövendő beteljesedésekre figyeltek. Ez a folyamat kiegyensúlyozott és széles látókörrrel együtt biztonságérzetet és bizalmat eredményezett, a korszakok hatalmas prófétikus körképének megértése által. Isten a prófeciákat beteljesedéssel igazolja. Ezért az embernek a prófécia megértésére irányuló törekvése nem más, mint a beteljesedett bizonyosságok után kinyújtott kéz, mert azok világossá és megalapozottá váltak az események előrehaladása révén. És egyszerűen ugyanennek a felfogásnak és bizalomnak az elterjesztése az, amit ma vallanunk kell a prófécia végső szakaszának idején, mely rövidesen az egész világ szeme előtt következik be.

A prófécia tehát értelmet és mélységet ad az összes tanításnak és az életnek. A történelem homályos eseményeit éles megvilágításba hozza, és tisztázza a homályos bizonytalanságot. Kiszélesíti a látókört. Félrevonja a függönyt, így az ember megláthatja Isten kezét a történelem egyébként sok rejtélyes eseménye mögött, lehetővé teszi számára, hogy megpillantsa az összkép mélyebb jelentését. Az Isten megváltó szeretetének és Krisztusnak egy elveszett faj megmentéséért véghezvitt cselekedeteinek az évszázadok alatt szétszórt képkockáit egy teljes egészé alakítja át.

(1173) A prófécia kiemelkedő jelentőséget tulajdonít az évszázadokon végigsöprő, egyébként értelmetlennek látszó eseményeknek, és ezeken keresztül felfedi az Isten elveit a nemzetekkel, valamint az egyénnel való bánásmódjában. Megvilágított úttá változtatja a történelem homályos ösvényeit. Világosságot gyújt az utolsó idők sötétségében. A remény hajnalcsillagát jelenti a keserűség sivár légkörében. Rávilágít a dicsőséges napfelkeltére, mely véget vet az emberiség Istentől való elidegenedés és elkülönülés éjszakájának.

A prófécia tehát az ígéret szivárványa, melyet Isten ujjai festenek. Ez a remény hírnöke a bűn és a katasztrófa halálos viharában. Biztosít a jelen világ végső felfordulásából való eljövendő szabadulásról, mely most készül rázúdulni az egész világra. A prófécia az Isten ígéretét biztosítja, hogy a vihar rövidesen véget ér, és hogy örökös biztonsággal, békével és üdvösséggel teli remény van az ember számára, melyet az igazaknak kínál fel. Ha helyesen értjük meg, a prófécia mindig sugárzó optimizmust eredményez. Biztosítja az emberiséget, hogy az Édeni Paradicsomkert hamarosan helyreáll, és hogy másodszor a bűn nem fogja a fejét felütni.

Hitték, hogy ez a bibliai prófécia mélyebb értelme és üzenete az Isten megváltási tervében. Ez egy olyan fogalom volt, amit különböző fokozatokban értettek meg, ami lényegét, erőt és célt adott a mi lelki atyáink prófétai hitének, minden korszakban ez tette őket az Ő üzenetének hírnökeivé. És semmi, ami ennél kevesebb, nem képes előkészíteni Isten egyházát a szabadulásra, amikor Urunk népéért visszatér. Ez a prófécia felismert, utolsó órára szóló felhívása. Ez volt a Szombattartó Adventisták prófétai hite.

JEGYZETEK

1. Crosier kiterjedt magyarázatában egyértelműen megállapítja azt a tényt, hogy a Dániel által itt leírt szentély, a valóságos „mennyei” szentély, amely „be lett szennyezve” és „elpusztítva”, amikor a pápa, az ő földi „meghamisított 'Isten templomában’ azt cselekszi, amit Jézus a valóságban az ő szentélyében végez”. (Crosier, „A Mózes törvénye”, *Day-Star Extra*, 1846, február 7. 38. o.)
2. És James White ugyanúgy azt állította, hogy Krisztus valódi „mennyei szentélye” az által lett lábbal taposva, hogy a pápa azt a hatalmat igényelte magának, ami „egyedül Krisztusé”. És a pápa maga ül az ő helyettes templomába és magához csábítja az embereket, és „eltávolítja Jézustól, aki egyedül bocsáthatja meg a bűnöket és adhat örök életet”. Ezzel James White azt mondja, hogy a pápaság „lábbal taposta” a „mennyei szentélyt”. (James White, *Second Advent Review and Sabbath Herald*, 1851. január, 28, 29. o.)
3. Egy Millerita író, 1843-ban, aki más véleményen volt mint Miller, határozottan kijelentette a *Midnight Cry*-ban: „Az evangélium teljes szívét távolították el, amikor a kis szarv elvette a mindennapi áldozatot – vagyis Krisztus folyamatos közbenjárását és lábbal taposta az evangéliumi szentély helyét . . . Ők elvetették a Krisztus keresztségének valódi tanát . . . azzal, hogy az „áldozatot elvetették” – és hogy az 'igazságot' a 'földre vetették’.” (*Midnight Cry*, 1843. október 4. 32. o.)
4. Lásd: 1067, 1068. o.
5. Lásd: *Függelék H*.
6. Lásd: *Prophetic Faith* I. kötet. 184, 185, 189, 190, 234, 321.
7. A lelkészek kézikönyve kijelenti: „A lelkészeknek biztos szóval kell bemutatni a próféciát, mint a Hetednap Adventisták hitének alapját.” (E.G. White, *Gospel Workers*, 148. o.)

8. Ezt bizonyítja a hit általi megigazulás üzenetével kapcsolatos kijelentés, hogy „az valójában a harmadik angyali üzenet”. (E- G. Whie, „Repentance the Gift of God”, *Review and Herald*, 1890. április 1. 193. o.)